

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0417U006080

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-12-2017

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковлев Єгор Борисович
2. Yakovlev Yegor Borysovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.25

Назва наукової спеціальності: Паразитологія, гельмінтологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-12-2017

Спеціальність за освітою: 7.04010207

Місце роботи здобувача: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, 15, м. Київ, Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.153.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, 15, м. Київ, Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, 15, м. Київ, Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.33.23

Тема дисертації:

1. Ентомопатогенні нематоди (Nematoda: Rhabditida) в природних екосистемах України
2. Entomopathogenic Nematodes (Nematoda: Rhabditida) in the Natural Ecosystems of Ukraine

Реферат:

1. В дисертаційній роботі висвітлено результати першого дослідження фауни ентомопатогенних нематод у природних екосистемах, що входять до складу природно-заповідного фонду України. В складі нативної фауни ентомопатогенних нематод виявлено лише нематод з родини Steinernematidae, роду *Steinernema* Travassos, 1927, а саме: *S. arenarium* (Artyukhovsky, 1967) (2 ізоляти), *S. feltiae* Filipjev, 1934 (10 ізолятів), *Steinernema* sp. ізолят U2. Ідентифікацію видової належності ентомопатогенних нематод проводили за допомогою сукупності морфологічних, морфометричних та молекулярно-генетичних методів. Проведено філогенетичний аналіз за нуклеотидними послідовностями НТД I–5,8 S–НТД II та D2–D3 рДНК для виду *S. arenarium* та НТД I–5,8 S–НТД II для виду *S. feltiae*. Для сукупності ізолятів виду *S. arenarium* виявлено залежність у поширенні з географічними характеристиками району досліджень. Внаслідок виявленого значного поліморфізму нуклеотидного складу дослідженого відрізка рДНК біогеографічне тлумачення поширення ізолятів виду *S. feltiae* поки що неможливе. Виявлено, що ентомопатогенні нематоди проявляють значну мінливість майже за усіма номінальними морфометричними параметрами. В роботі також

проаналізований вплив абіотичних факторів на розвиток нематод та продуктивність розмноження виду *S. arenarium* ізольовану СН в умовах наближених до природних. Виявлено, що зміна температурного режиму культивування значущо впливає на морфометричні ознаки дорослих ентомопатогенних нематод, чисельність інвазійних личинок при евазії з трупа комахи та призводить до розвитку морфологічних аномалій дорослих нематод (формування «пігмейних» дорослих особин), що опосередковано вказує на зміни у характері живлення нематод в умовах замкненого простору та вичерпної кількості поживних речовин. Вперше було зареєстровано «пігмейних» особин для виду *S. arenarium* ex situ та було виявлено in situ для ізолятів виду *S. feltiae*.

2. In the dissertation work, the results of the first study of the entomopathogenic nematodes in natural ecosystems that are part of the nature reserve fund of Ukraine are presented. In general, 434 soil samples were analyzed from 23 nature reserve fund objects. In the composition of native fauna of entomopathogenic nematodes, only nematodes of the family Steinernematidae, genus *Steinernema* Travassos, 1927, are present, namely: *S. arenarium* (Artyukhovskiy, 1967) (2 isolates), *S. feltiae* Filipjev, 1934 (10 isolates), *Steinernema* sp. isolate U2. Identification of entomopathogenic nematodes was conducted using combination of morphological, morphometric and molecular genetic methods. Phylogenetic analysis based on the nucleotide sequences of ITS I-5.8 S-ITS II and D2-D3 of the rDNA of *S. arenarium*, and ITS I-5.8 S-ITS II of *S. feltiae* was conducted. Dependence of distribution with geographical characteristics of research area was revealed for a set of isolates of the species *S. arenarium*. As a result of determined significant polymorphism of the nucleotide composition of the investigated segment of rDNA, the biogeographical interpretation of isolates' distribution of *S. feltiae* is not yet possible. It was revealed that entomopathogenic nematodes exhibit significant variability in almost all nominal morphometric parameters. The influence of abiotic factors on development and reproduction productivity of the species *S. arenarium* isolate CH in the conditions close to the natural ones were also analyzed. It was determined that changes in cultivation temperature regime significantly affected the morphometric characteristics of adult entomopathogenic nematodes, the number of invasive larvae in the evacuation from the insect corpse and led to the development of morphological anomalies of adult nematodes (the formation of "pygmy" adult individuals). This indirectly indicates changes in the nature of nematodes' nutrition under conditions of closed space and exhaustive quantity of nutrients. "Pygmy" individuals of *S. arenarium* ex situ were registered for the first time, and were found in situ in *S. feltiae* isolates.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Віталій Олександрович

2. Kharchenko Vitaliy

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.25

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилипенко Лілія Амінівна

2. Pylypenko Liliia

Кваліфікація: д. б. н., 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овчаренко Микола Олександрович

2. Ovcharenko Mykola

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.25

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Акімов Ігор Андрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Акімов Ігор Андрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.